

Aan de leden van de gemeenteraad

Van	College B&W
Onderwerp	Vervolgtraject verduurzaming bestaande wijken en aanvraag rijksbijdrage voor de verduurzaming van Bleiswijk-Zuid
Datum	10 november 2021
Ons kenmerk	U21.04909

Geachte leden van de raad,

Op 23 maart jongstleden informeerden wij u met brief U21.00806 uitgebreid over de stand van zaken van de aanpak voor de verduurzaming van bestaande wijken in Lansingerland. Wij gingen onder meer in op de stand van zaken op dit onderwerp per onderzoekswijk uit de Transitievisie Warmte (TVW) en gaven voor het vervolgtraject aan dat we de mogelijkheden onderzoeken om samen met stakeholders tot Wijkuitvoeringsplannen voor een haalbaar en betaalbaar alternatief voor aardgas. Graag informeren wij u over de vorderingen sinds het versturen van die brief, en hoe we het vervolg voor ons zien.

Afweging tussen onderzoekswijken

In de in 2019 door uw raad vastgestelde TVW werden drie onderzoekswijken benoemd, waar om verschillende redenen de grootste kansen voor verduurzaming werden gezien. Het betrof de Havenbuurt in Berkel en Rodenrijs, de Eilandenbuurt in Bergschenhoek en Bleiswijk-Zuid. Om te kunnen bepalen voor welk van deze buurten een vervolgtraject het meest kansrijk is, hebben we onderzoek uitgevoerd naar mogelijke alternatieven voor aardgas. Per wijk hebben we die mogelijke alternatieven afgezet tegen criteria als maatschappelijke kosten, betaalbaarheid en leereffecten.

De belangrijke conclusies uit dit onderzoek deelden wij met u middels brief U21.00806. Deze onderzoeken zijn inmiddels verder ontwikkeld, en hebben geleid tot een keuze voor het vervolgtraject:

- We concludeerden dat de ontwikkeling van een pilot voor all-electric in de Havenbuurt (Berkel en Rodenrijs) niet het opschalingsperspectief had dat nodig is voor een wijkaanpak.
- De verduurzaming van de bron van het warmtenet in de Eilandenbuurt in Bergschenhoek, al dan niet in combinatie met aansluiting van omliggende wijken, kent een te hoge onrendabele top om een haalbare en betaalbare aanpak en business case op te ontwikkelen.
- De grootste kansen voor een geslaagd verduurzamingstraject liggen in Bleiswijk-Zuid. Een aanpak waarbij ineens naar een aardgasvrije oplossing wordt gewerkt in de komende jaren kent echter ook een te hoge onrendabele top. Daarnaast zal het aardgasnet in de komende periode vervangen moeten

worden, wat leidt tot kapitaalvernietiging en verminderd draagvlak. We werken daarom met een stapsgewijze aanpak, waarbij we beginnen met de eerste stappen in de transitie naar aardgasvrij: (basis)isolatie en hybride warmtepompen. Dit gebied bevat namelijk veel woningen uit de jaren '50 t/m '80 met een relatief grote potentie om met isolatiemaatregelen in combinatie met een hybride warmtepomp te besparen op de warmtevraag en zo de energierekening. Isolatiemaatregelen hebben een positieve terugverdientijd (voor de meeste inwoners), verhogen het comfort en zijn 'spijtvrij', ongeacht de uiteindelijke aardgasvrije oplossing. Daarnaast is het type bebouwing hier relatief divers, waardoor we veel kunnen leren van een aanpak in dit gebied. We willen voor vergelijkbare woningen elders in de gemeente de onderzoeksresultaten voor Bleiswijk-Zuid later namelijk ook toe kunnen passen. Deze stapsgewijze aanpak is in lijn met de ontwikkelingen op nationaal vlak en de door uw raad aangenomen motie M2021-015.

- Uit dit vooronderzoek blijkt dat er op dit moment de grootste kansen voor een geslaagd verduurzamings-traject liggen in Bleiswijk-Zuid. Dit gebied bevat namelijk veel woningen uit de jaren '50 t/m '80 met een relatief grote potentie om met isolatiemaatregelen in combinatie met een hybride warmtepomp te besparen op de warmtevraag en zo de energierekening. (Basis)isolatie is een belangrijke eerste stap in de transitie naar aardgasvrij. Isolatiemaatregelen hebben een positieve terugverdientijd (voor de meeste inwoners), verhogen het comfort en zijn 'spijtvrij'. Daarnaast is het type bebouwing hier relatief divers, waardoor we veel kunnen leren van een aanpak in dit gebied. We willen voor vergelijkbare woningen elders in de gemeente de onderzoeksresultaten voor Bleiswijk-Zuid later namelijk ook toe kunnen passen.

Wijkuitvoeringsplan (WUP) verduurzaming Bleiswijk-Zuid

Nu voornoemd onderzoek is afgerond, willen we de volgende stap zetten. Deze volgende stap betreft een nadere verkenning die we samen met bewoners, ondernemers en andere stakeholders gaan uitvoeren als basis voor op het opstellen van een WUP voor Bleiswijk-Zuid, specifiek de Bomembuurt, Vogelbuurt, Oranjebuurt en de Schildersbuurt. Op basis van de uitkomsten hiervan bepalen we of, en zo ja hoe, we Bleiswijk-Zuid kunnen verduurzamen door voor woningen een goed alternatief voor aardgas te kunnen bieden én ze beter te isoleren.

De keuze voor een vervolgtraject in deze wijk is nadrukkelijk géén keuze voor een bepaalde techniek. We verkennen weliswaar de mogelijkheden voor een hybride strategie (hybride warmtepomp + isolatie) omdat gebleken is dat daar de meeste kansen liggen, maar dit betekent niet dat we nu bepalen dat de gekozen strategie voor iedere woning toegepast moet worden. Het is en blijft uiteindelijk ieders individuele keuze om wel of niet mee te gaan in de verduurzamingsoplossing die wij *op wijkniveau* het meest logisch vinden. Isolatie, en de komende jaren een hybride warmtepomp de komende jaren, zijn wenselijk voor alle eindbeelden op het gebied van aardgasvrij.

Ook betekent de keuze voor deze wijk *niet* dat we andere Lansingerlandse wijken links laten liggen, waar het gaat over de verduurzaming van bestaande bouw. Alhoewel de focus dus op het WUP voor Bleiswijk-Zuid zal komen te liggen, blijven wij bottom-up initiatieven uit andere wijken waar mogelijk ondersteunen. Ook blijven wij bijvoorbeeld in gesprek met Eneco over de verduurzamingskansen voor de Eilandenbuurt in Bergschenhoek.

Vervolgtraject

De keuze voor Bleiswijk-Zuid wordt gedragen door de stakeholders waarmee dat besluit zorgvuldig is voorbereid, te weten energiecoöperatie Nieuwe Lansinger Stroom, woningcorporatie 3B Wonen en netbeheerder Stedin. Ook het vervolgtraject richten we in nauwe samenspraak met deze partijen verder in. Eerste stap in het vervolgtraject is een aanvraag voor een rijksbijdrage van circa € 1,7 miljoen uit het Programma Aardgasvrije Wijken die we voor 1 november aanstaande indienen.

De rol die bewoners, ondernemers en ook uw raad kunnen spelen in het vervolgtraject willen we vervolgens beschrijven in een nog op te stellen Wijkuitvoeringsplan (WUP), waarin we bijzondere aandacht geven aan de communicatie en participatie.

Communicatie en participatie

Om een goede basis te kunnen leggen voor de communicatie en participatie in het projectplan, starten we met een grondige omgevingsscan. Daarmee halen we inzicht in wensen en ervaringen bij burgers en maatschappelijke instellingen op. Ook brengen en delen wij met regelmaat kennis en informatie over planvorming en project. We werken vanuit een open en transparante organisatie.

Een strategisch communicatieplan voor dit project zal de basis zijn voor al deze activiteiten en invalshoeken. Dit zorgt voor samenhang, consistentie en tijdige en correcte informatie. Doel is om in een open dialoog tot een optimale projectuitvoering te komen. Met andere woorden: participatie en communicatie zijn verankerd in het proces en faciliterend aan het project.

Vanuit een strategisch communicatieframe mikken we op twee doelen:

- Begrip, kennis en draagvlak onder bewoners;
- Een ‘zachte landing’ vanuit studiefase naar planfase naar uitvoering.

We gaan daarbij uit van een integrale communicatieplanning: het integreren van besluitvorming en communicatie in één overzichtelijk geheel, ook wel de 'communicatieparagraaf' genaamd. Een goed communicatieplan schept helderheid.

We formuleren en definiëren alle relevante punten in onze strategie. Daarbij gaan we naar een nadere uitwerking, onder meer wat onze manier en aanpak qua benadering van onze verschillende stakeholders en doelgroepen is. We kijken kritisch welke middelen we inzetten voor communicatie en wat daarin de rollen van betrokkenen zijn, ook vanuit het oogpunt van omgevingsmanagement. Wat is het zwaartepunt en waar liggen de prioriteiten? Ook beschrijven we in deze fase de afstemming en tijdsbepaling. Dit communicatieplan en deze opzet scheppen helderheid in rollen, aanpak en uitvoering.

Beeldvorming

Input voor de keuzes die we in het projectplan maken, halen we graag in een gesprek met uw raad op, tijdens een beeldvormende avond op 17 november aanstaande. Tijdens die avond lichten wij ook de technische, financiële en sociaal-maatschappelijke overwegingen die ten grondslag lagen aan de keuze voor Bleiswijk-Zuid uitgebreid nader u toe, en gaan we tevens in op hoe deze keuze zich verhoudt tot onze gemeentelijke doelstellingen en ambities.

Wij vertrouwen er op u hiermee afdoende te hebben geïnformeerd.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

drs. Wilma Atsma
Gemeentesecretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester